Detekce nepřipoutaných osob na všech sedadlech již od září 2019

Publikováno: 6. 5. 2019
Jiří Ambros , CDV

16. 04. 2019, tisková zpráva European Transport Safety Council

Evropská unie formálně odsouhlasila novelu předpisu EHK OSN, který bude **od září 2019 vyžadovat u všech nových vozidel upozornění na nezapnuté bezpečnostní pásy na všech předních i zadních sedadlech**. Dosavadní předpisy EU, platné od roku 2009, vyžadovaly upozornění na nezapnutý bezpečnostní pás pouze na sedadle řidiče.

Na předních sedadlech bude systém detekovat obsazenost a v případě nezapnutí pásu spustí při nastartování zvukový signál. Na zadních sedadlech budou požadavky nižší – signalizace se spustí pouze v případě, je-li pás nezapnutý během jízdy.

© Observatoř bezpečnosti silničního provozu, www.czrso.cz

ETSC dlouho bojovalo o pokročilou detekci nezapnutých bezpečnostních pásů na předních i zadních sedadlech. **Schválení systému představuje významný krok ke zvýšení bezpečnosti ve vozidlech.**

Bezpečnostní pás je stále nejúčinnějším nástrojem pasivní bezpečnosti. Přestože je jeho používání v zemích EU28 povinné, na předních sedadlech se ve skutečnosti používá pouze v 88 % případů a na zadních sedadlech dokonce pouze 74%. Míra používání je navíc významně nižší u osob v dodávkách a nákladních vozidlech. Tyto skutečnosti mají významné dopady – je známo, že nepřipoutané osoby mají v průměru vyšší pravděpodobnost smrtelné nehody, při které by použití pásu zachránilo jejich život.

Z odhadů ETSC (2012) vyplývá, že **kdyby 99 % cestujících v EU používalo pásy, zabránilo by se celkem 900 úmrtím**. Takový je tedy potenciál zmíněného systému signalizace nezapnutého pásu.

Organizace Euro NCAP začala v roce 2018 používat rozšířené hodnocení pro vozidla s pokročilým upozorněním (včetně detekce) na zadních sedadlech.

Zdroj: https://etsc.eu/seatbelt-reminders-in-every-seating-position-from-september/

Komentář Centra dopravního výzkumu, v. v. i.

Osoby nepřipoutané bezpečnostním pásem se v důsledku dopravních nehod na pozemních komunikacích v České republice každoročně významně podílí jak na všech usmrcených, tak těžce zraněných osobách. **V roce 2018 nebylo jen v osobních vozidlech připoutáno bezpečnostním pásem 80 usmrcených a 153 těžce zraněných osob**. Z 80 usmrcených bylo 60 řidičů, 9 spolucestujících na předních a 11 spolucestujících na zadních sedadlech. Podíl nepřipoutaných osob na všech usmrcených osobách v osobních vozidlech tak činil 27 %, v případě těžce zraněných pak 17 %.

Detailní informace jak z oblasti osobních, tak nákladních vozidel jsou k dispozici v tabulce níže.

Bezpečnostní pásy; 2018	osobní automobil						nákladní automobil					
	usmrceno	meziroční rozdíl		těžce zraněno	meziroční rozdíl		usmrceno	meziroční rozdíl		těžce zraněno	meziroční rozdíl	
řidič nepřipoután bezpečnostním pásem	51	10	24%	67	15	29%	2	-6	-75%	15	6	67%
řidič nepřipoután bezpečnostním pásem, bezpečnostní vak v činnosti	9	1	13%	22	4	22%						
spolucestující na předním sedadle, nepřipoután bezpečnostním pásem	7	-2	-22%	22	2	10%		-2	-100%	2	-1	-33%
spolucestující na předním sedadle, nepřipoután bezpečnostním pásem, bezpečnostní vak v činnosti	2	0	0%	6	4	200%						
spolucestující na zadním sedadle, nepřipoután bezpečnostním pásem	11	-2	-15%	36	4	13%		0			-1	-100%
spolucestující na zadním sedadle, nepřipoután bezpečnostním pásem, bezpečnostní vak v činnosti		0			-1	-100%						
ostatní spolucestující, nepřipoután bezpečnostním pásem								-1	-100%	8	7	700%
CELKEM	80	7	10%	153	28	22%	2	-9	-82%	25	11	79%
podíl nepřipoutání se bezpečnostním pásem	*27%*			*17%*			*10%*			*30%*		

Nepřipoutání se bezpečnostním pásem nebo neužívání ochranné přílby bylo se 17% podílem druhým nejčastěji evidovaným přestupkem v rámci bodového hodnocení řidičů! *„V povědomí některých lidí se, bohužel, stále vyskytuje mýtus, že se ve vozidlech na zadních sedadlech není nutné poutat. Toto vychází z dnes již dávné historie, kdy vozidla nebyla vzadu vybavená bezpečnostními pásy.“* říká Ing. Jindřich Frič, Ph.D., ředitel Centra dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV) a dodává: *„Kromě uvedených alarmujících statistických výstupů disonují kolegové z Hloubkové analýzy dopravních nehod celou řadou materiálů, kdy takoví pasažéři nebyli připoutáni bezpečnostním pásem. Zcela bezprecedentní jsou zjištěné situace, kdy se pasažéři vozidlech záměrně snažili obejít varovné upozornění na nezapnuté bezpečnostní pásy. V nedávné anketě, která proběhla na webu Observatoře bezpečnosti silničního provozu, 2,2 % respondentů přiznalo, že se na zadních sedadlech nikdy nepoutá, dalších 5,1 % se pak většinou nepoutá.* ***V souvislosti s uvedenými tragickými následky nehod, důrazně apeluji na všechny pasažéry ve vozidlech, aby používali základní bezpečnostní prvek vozidel, tzn. bezpečnostní pás ne proto, že jim hrozí sankce, ale proto, že mohou přijít o to nejcennější!****“*

Hloubková analýza dopravních nehod

Pro snížení počtu případů, kdy by nedošlo k použití bezpečnostních pásů, je v moderních vozidlech přítomen systém detekce nezapnutého bezpečnostního pásu. *„**Na místech dopravních nehod se lze***

setkat s případy, kdy řidiči obchází signalizační zařízení nezapnutých bezpečnostních pásů různými metodami - zapnutý pás za sedadlem, zacvaknutí bezpečnostního pásu spolujezdce do západky bezpečnostního pásu pro řidiče, řiká Ing. Veronika Valentová, Ph.D., ředitelka Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií CDV a dodává: *„Byly identifikovány také případy, kdy si byli lidé vědomi nesprávné funkčnosti bezpečnostního pásu a nedostatky se snažili různými způsoby elimininovat. Například bylo použití pásu pro řidiče nepohodlné, a tak se jej pokusil za pomoci různých metod upravit. V řadě případů se jednalo o „domácí zlepšovadla“, některé výrobky lze bohužel zakoupit.“* Při ohledání interiéru vozidla po dopravní nehodě bylo identifikováno poškození pásu, které způsobilo značné ztížení navíjení pásu. Ztížená manipulace s bezpečnostním pásem byla kompenzována svorkou, která měla zamezit navíjení pásu. Následkem může být nesprávné fungování bezpečnostního pásu, které může vést ke vzniku závažnějšího poranění. Využití této svorky ilustruje obrázek. Dalším produktem, který byl zaznamenán u dopravní nehody, byl Belt clip, pomocí něhož lze pás zaseknout, aby nedocházelo k jeho navíjení. Jednalo se o podobný princip, jako u použití svorky výše, zde se ovšem jedná o výrobek, který lze volně koupit.

Aplikace DOPRAVNÍ NEHODY V ČR

V mapě jsou prostřednictvím aplikace **DOPRAVNÍ NEHODY V ČR** znázorněny místa dopravních nehod se smrtelnými a závažnými následky v roce 2018 v případech, kdy nebyly osoby připoutány bezpečnostním pásem. Jen v uplynulém roce bylo evidováno 234 takových nehod. Po kliknutí na mapu lze zjistit detailní informace, které byly u nehod evidovány.

Nepřímé ukazatele bezpečnosti silničního provozu

Nepřímé ukazatelé bezpečnosti silničního provozu (dále jen NUB) jsou důležitými vstupy pro Národní strategii bezpečnosti silničního provozu 2011-2020. Používání bezpečnostních pásů je jedním z NUB.

Podíl řidičů, kteří se při jízdě nepoutají, je v celorepublikovém průměru 6,8 %. Více než v 10 % případů se nepoutají řidiči v Královehradeckém, Moravskoslezském a Středočeském kraji. Nejvíce připoutaných řidičů bylo zjištěno v Ústeckém kraji – poutá se zde více jak 97 % řidičů. Naopak nejméně ukáznění jsou řidiči z Královehradeckého kraje, kde se poutá necelých 86 %.

Podíl nepřipoutaných řidičů vzrostl v roce 2018 (ve srovnání 2017) u pěti krajů – Libereckého, Královehradeckého, Pardubického, Jihomoravského, Olomouckého. K největšímu nárůstu došlo v Královehradeckém kraji, kde se zvýšil počet nepřipoutaných téměř o dvojnásobek – na 13,7 %. O dvě třetiny došlo k nárůstu v Jihomoravském kraji z 2,1 % v roce 2017 na 6,1 % v roce 2018. K poklesu cca o třetinu došlo ve Středočeském kraji, přesto tam nepoutání zůstává na hodnotě přes 10 % - viz **Podíl nepřipoutaných řidičů v letech 2014-2018**.

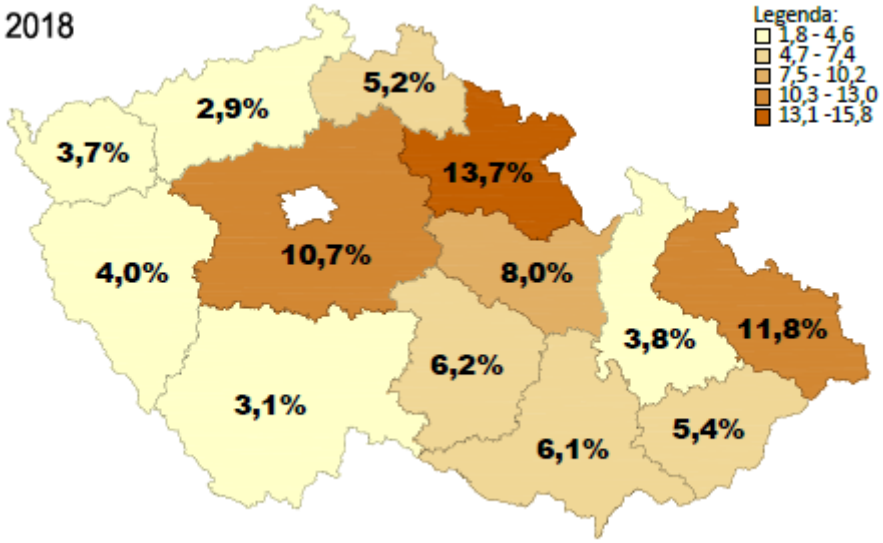

Detailní informace k NUB včetně mapových podkladů jsou k dispozici zde.

Anketa: Poutáte děti ve vozidlech?

Na stránkách Observatoře bezpečnosti silničního provozu aktuálně probíhá anketa, týkající se poutání dětí ve vozidlech. Do ankety se lze zapojit zde. Z dosavadních výsledků lze zmínit například, že **4 % respondentů nepoužívá sedačku a nepoutá bezpečnostním pásem dítě např. při krátkých přejezdech apod. Šest z deseti řidičů pak neví, jaký postih hrozí v případě nepřipoutání dítěte bezpečnostním pásem.** Průběžné výsledky ankety jsou k dispozici zde.

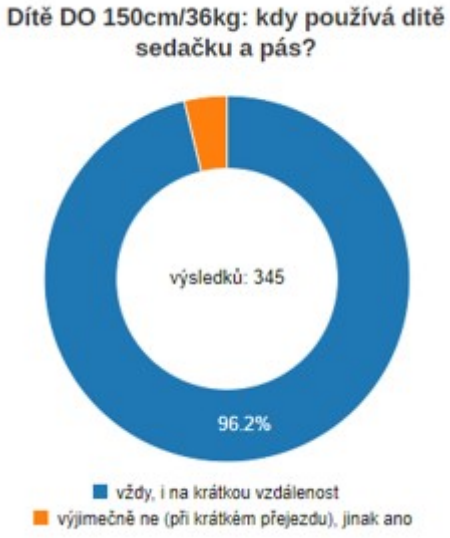

Ing. Lukáš Kadula, *+420 778 888 359, lukas.kadula@cdv.cz*

Ing. Jiří Ambros, Ph.D., *+420 724 027 359, jiri.ambros@cdv.cz*
Oblast hodnocení bezpečnosti a strategií
Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno